

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับ
การทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1

สุรัตติกาล ผูกเกษร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นที่มของกรมปศุสัตว์ เขต 1 เสนอโดยนางสาวสุรัตติกา สุกเกษร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป

.....
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 19 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์กุลชลี พวงเพชร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชัย เพชรรักษ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สัญญาลักษณ์ สุภนาม)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(นางสมพร มั่นตรง)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงาน เป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชัย เพชรรักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สัญญาลักษณ์ ศุภนาม
ชื่อนักศึกษา	สุวัตติกาล ผูกเกษร
สาขาวิชา	การจัดการทั่วไป
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และจำนวนบุคลากรในหน่วยงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ พนักงานกรมปศุสัตว์ เขต 1 ใน 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ชัยนาท อ่างทอง สิงห์บุรี สระบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี และปทุมธานี จำนวน 202 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-square) สัมประสิทธิ์ตารางการณัจจร (contingency coefficient : C) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 20 – 35 ปี มีการสมรสแล้ว ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

2. สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพในสำนักงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 โดยภาพรวม มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดีและมีความเหมาะสม เกณฑ์อยู่ในระดับสูง เมื่อจัดเรียงสภาพแวดล้อมทางกายภาพจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ห้องประชุมสำหรับพนักงานทั้งหมด มียานพาหนะเพื่อการทำงาน ระบบการจัดพิมพ์เอกสารเพื่อการทำงาน มีบริการ การติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การใช้โทรศัพท์ โทรสารบริการ ห้องประชุมมีสภาพที่สามารถสื่อสารกันได้อย่างทั่วถึงทุกคน มีสถานที่ให้

พนักงานได้พูดคุยเป็นกลุ่มเมื่อต้องการ และมีห้องประชุมสำหรับพนักงานแต่ละแผนก สภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้างาน หัวหน้างานมีพฤติกรรมผู้นำโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมผู้นำในแต่ละเรื่อง พบว่า มีเกณฑ์อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ด้านสัมพันธภาพในกลุ่มพนักงาน ในภาพรวมมีเกณฑ์อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบของสัมพันธภาพในแต่ละรายด้าน พบว่า มีเกณฑ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านความเป็นอิสระจากการควบคุม ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านความเป็นมิตรและความรื่นรมย์ ด้านขวัญในการปฏิบัติงาน และด้านความมั่นใจและความไว้วางใจ

3. การทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า มีการทำงานเป็นทีมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีมในแต่ละรายด้าน พบว่า มีเกณฑ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผย ด้านการสร้างความปลอดภัยในการทำงาน ด้านการทำงานร่วมกัน ด้านการมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ด้านการส่งเสริมการพัฒนาบุคคล และด้านการร่วมกันทบทวนการทำงาน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบุคคลกับการทำงานเป็นทีม พบว่า มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและทุกรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการทำงานเป็นทีม พบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับการทำงานเป็นทีม พบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีม

Thesis Title   The Relationship between Working Environment and Team Working
   of the Department of Livestock Development Zone1

Thesis Advisors   Asst. Prof. Pichai Petcharak
   Asst. Prof. Sunyalak Suppanam

Name   Surattikarn Pukkasorn

Concentration   General Management

Academic Year   2007

ABSTRACT

This research aims to 1) study the working environment and team working of the Department of Livestock Development Zone1, 2) study the relationship between working environment and team working of the Department of Livestock Development Zone1, and 3) study the relationship between personal factor and team working of the Department of Livestock Development Zone1 classified by sex, age, marital status, level of education, work experience and number of persons for organization, The 202 samples used were obtained by stratified random sampling and consisted of the staff of the Department of Livestock Development Zone1 in 9 provinces: Pranakonseayuthaya, Nonthaburi, Chai Nat, Ang Thong, Sing Buri, Saraburi, Lop Buri, Supan Buri and Pathum Thani. The instrument used was a questionnaire, The instrument used with 0.97 reliability was designed by the researcher. The data was analyzed by a ready-made program to calculate frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), Chi-square Test, Kamjon schedule, and Pearson Product-Moment Correlation.

The findings indicated that:

1. the personal information of the samples: most were males between 20-35 years of age and married, their educational level was Bachelor's Degree and above with more than 10 years work experience.
2. regarding the environment: the physical environment of the department mentioned before overall was rated at a high level as ranged in descending order of appropriateness: the meeting room for all staff, vehicles for work, documentation system for work, services, communication, namely telephoning, and faxing, the condition of the meeting room providing communication for all staff, places for chatting when needed, and meeting rooms for each section staff. In regards to the social environment: leadership behavior of the section chief, their behavior overall was rated at a high level;

when considering each individual aspect, every aspect was rated at a high level. The relationship among the staff overall was rated at a high level; when considering each individual aspect, every aspect was rated at a high level ranged in descending order of mean: freedom from restraint, initiative and creativity, friendliness and happiness, morale while working, confidence and reliability.

3. with regards to team working: it was rated at a high level; when considering each individual aspect, every aspect was rated at a high level ranged in descending order of mean; openness of communication, building flexibility while working, co-working, co-purposes and goals, personnel development promotion, and co-working revision.

4. concerning relationship between working environment and team working:

4.1 the relationship between personnel environment and team working overall and by each individual aspect was rated at a moderate level with positive statistical significance at a level of .001.

4.2 the relationship between physical environment and team working was rated at a relatively low level with positive statistical significance at a level of .001.

4.3 the relationship between social environment and team working was rated at a high level with positive statistical significance at a level of .001.

5. the relationship between personal factors and team working: team working had relationship with the factor of marital status but had no relationship with the factors of sex, age, educational level, and work experience.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้ ด้วยความเมตตาจากบุคคลและคณะบุคคลมากมายหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชัย เพชรรักษ์ ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สัญญาลักษณ์ สุภนาม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์สมพร พวงเพ็ชร รองศาสตราจารย์กุลชลี พวงเพ็ชร รองศาสตราจารย์สาคร สุขุมาลินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชวรี ยิ้มพงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดา ภูแดง ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ทุก ๆ ท่าน

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์กุลชลี พวงเพ็ชร ประธานสอบวิทยานิพนธ์และนางสมพร มนัสตรง ผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ตรวจสอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งฉบับ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะและตรวจสอบความถูกต้องของวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่สั่งสอนอบรม ตลอดถึงเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ บิดา มารดา และคณาจารย์ทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนผู้วิจัยด้วยดีเสมอมาตลอดจนถึงปัจจุบัน

สุรัตติกาล ผูกเกษร

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
สมมติฐานงานวิจัย.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
สภาพทั่วไปของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	15
นโยบายพัฒนาปศุสัตว์.....	15
วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	18
หน้าที่ความรับผิดชอบของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	18
โครงสร้างการจัตองค์การของกรมปศุสัตว์.....	18
โครงสร้างการจัตองค์การของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	22
ความหมายสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	22
ประเภทของสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	22
ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	28
สภาพแวดล้อมในการทำงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	29
แนวคิดเกี่ยวกับทีม.....	31
ความหมายของทีม.....	31
ความสำคัญของทีม.....	32
โครงสร้างของทีมและวัตถุประสงค์ของการสร้างทีม.....	33
ประเภทและประโยชน์ของทีม.....	37
ทักษะพื้นฐานในการสร้างทีมและลักษณะของการทำงานเป็นทีม.....	44
รูปแบบและพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม.....	47
การพัฒนาทีม.....	51

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
การทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
งานวิจัยในประเทศ.....	57
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	65
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย.....	87
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	87
สมมติฐานการวิจัย.....	87
วิธีดำเนินการวิจัย.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	89
การอภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	96
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	103
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	104
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย.....	113

	หน้า
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ.....	115
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	122

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของทีมในสหรัฐอเมริกา.....	41
ตาราง 2	แสดงขนาดประชากร และขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	63
ตาราง 3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล.....	73
ตาราง 4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสำนักงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1 คะแนนเฉลี่ยของสภาพแวดล้อมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน.....	75
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมผู้นำของหัวหน้างานของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	76
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสัมพันธภาพในกลุ่มพนักงานของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	77
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการทำงานเป็นทีมของพนักงานกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	79
ตาราง 8	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบุคคลกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	81
ตาราง 9	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	82
ตาราง 10	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	83
ตาราง 11	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศและสภาพการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	84
ตาราง 12	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุและสภาพการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	84
ตาราง 13	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสและสภาพการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	85
ตาราง 14	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและสภาพการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	85
ตาราง 15	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงานและสภาพการทำงานเป็นทีมของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	86

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพ 1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
ภาพ 2	โครงสร้างการจัดองค์การของกรมปศุสัตว์.....	20
ภาพ 3	โครงสร้างการจัดองค์การของกรมปศุสัตว์ เขต 1.....	21
ภาพ 4	รูปแบบการทำงานเป็นทีม.....	48
ภาพ 5	ขั้นตอนการพัฒนาทีม.....	53

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี